

2016-08-26

Finansdepartementet

Att. Markus Forsman

markus.forsman@regeringskansliet.se

Konsultation avseende förslag till revidering av direktiv 2015/849 om förhindrande av att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism

Svenska Bankföreningen, som beretts tillfälle att lämna synpunkter på kommissionen förslag till revidering av direktiv 2015/849, avstyrker att skattemyndigheter generellt sett ska anses utgöra behöriga myndigheter enligt direktivet. Vi anser vidare att förslaget i vissa delar måste förtydligas och att konsekvenserna av förslagen bör genomlysas bättre.

Förslag till ändring av artikel 3.6 a)

Bankföreningen noterar att kommissionen i ändringsförslaget hänvisar till direktiv 2011/16/EU såvitt avser definitionen av "passive non-financial entity" eller "passiv icke-finansiell enhet". Någon definition av begreppet går emellertid inte att återfinna i det angivna direktivet. Av förslagets inledande skäl punkten 18 framgår att bestämmelsen är avsedd att träffa företag som inte har någon aktiv verksamhet och främst används som en mellanhandsstruktur mellan tillgångar eller inkomster och den slutliga verkliga huvudmannen. Även om avsikten med bestämmelsen översiktligt beskrivs i de inledande skälen bör en hänvisning lämnas till en tydlig och klar definition av det aktuella begreppet.

Hur begreppet "passive non-financial entity" ska definieras kommer även att få bäring på de krav på informationsgivning som juridiska personer ska uppfylla i förhållande till centrala register för verkliga huvudmän. Det bör även klargöras vilka åtgärder ett finansiellt institut måste vidta om det konstateras att det inom ramen för kundens organisation finns ett ägande som faller in under 10 procents gränsen. Är avsikten att kunden därmed ska erhålla en högre risk klassificering?

Förslag till ny artikel, artikel 18 a

Av förslaget framgår att kraven gäller när institutet har att göra med fysiska eller juridiska enheter som är etablerade i tredjeländer som identifierats som högrisktredjeländer. Det bör klargöras hur begreppet etablerad ska avgränsas. Ska

en person anses etablerad i ett högriskredjeland om personen äger en fastighet där men är bosatt i t.ex. Sverige? I vilket land ska en flykting anses vara etablerad? I det högriskredjeland som personen flytt från eller det land där personen söker asyl?

Enligt punkten 1 g) samma artikel ska institutet kräva att den första betalningen genomförs från ett konto i kundens namn hos en bank som är underställd liknande kontrollkrav. Detta krav innebär att flertalet flyktingar kommer att exkluderas från att få banktjänster, eftersom deras första kontoinsättning normalt sett inte kommer kunna ske från ett konto i personens namn i en bank som är underkastad motsvarande CDD-krav. Flyktingars första insättning är typiskt sett kontantinsättningar eller utbetalningar av lön och/eller bidrag från statliga eller privata parter. Konsekvenserna av detta krav bör genomlysas bättre innan ändringen beslutas, särskilt med tanke på att vissa EU-rättsakter ställer krav på att banker ska erbjuda banktjänster till personer som är lagligen bosatta inom EU medan andra rättsakter begränsar möjligheten att erhålla banktjänster. Det är viktigt att det tydliggörs hur lagkrav som i vissa fall framstår som motstridiga ska hanteras av enskilda.

Förslaget i denna del kan även medföra ökade administrativa kostnader för instituten då den angivna informationen inte alltid tydligt framgår av betalningen, beroende på betalningens format. Om kravet innebär att institutet ska kontakta avsändande institut för att få aktuell information i varje enskilt fall kommer den administrativa bördan bli betydande. Likaså kommer sannolikt hanteringsprocessen förlängas med påföljd att det kommer ta längre tid innan kundkännedomsprocessen är avslutad, kunden är riskbedömd och en affärsrelation kan påbörjas. För att motverka en högre administrativ börda och kostnad bör det finnas möjlighet för institutet att utifrån en riskbaserad bedömning kunna godta t.ex. en kopia av ett bankkontoutdrag eller liknande som kunder visar upp. Även i detta fall måste de problem som kan uppstå för t.ex. asylsökande beaktas.

I punkten 2 föreslås att medlemsstaterna ska få införa vissa begränsningar bl.a. vägra upprättandet av dotterbolag och filialer för vissa utländska institut, förbjuda finansiella institut att upprätta dotterbolag och filialer i vissa länder osv. Även om det är viktigt att stävja penningtvätt och finansiering av terrorism bör konsekvenserna av reglerna belysas bättre t.ex. hur kraven slår mot möjligheten till finansiell integrering (financial inclusion). Resultatet får inte heller medföra att möjligheterna till finansiell integrering begränsas genom vissa rättsakter medan andra rättsakter föreskriver att finansiella institut ska vidta åtgärder för att möjliggöra för var och en att bli delaktiga i det finansiella systemet. Det är lagstiftande myndigheters ansvar att se till att olika regelverk hänger ihop så att privata aktörer ska kunna införliva eller tillämpa ett regelverk utan att samtidigt bryta mot, eller inte fullt ut uppfylla kraven i andra regelverk.

Förslag till ändring av artikel 30 punkt 6 och artikel 31 punkt 3a jämförd med artikel 49

Av förslaget till ändring av artikel 30 och 31 framgår att behöriga myndigheter, som ska ges tillgång till centrala register (register över verkliga huvudmän för juridiska personer), ska vara de myndigheter som ansvarar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism. För att även skattemyndigheter och andra myndigheter ska ges tillgång till dessa register inkluderas dessa myndigheter utan att utpekas som myndigheter ansvariga för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. I nämnda direktiv artikel 49 lyfts däremot skattemyndigheter som ett exempel på myndighet som arbetar med bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Bankföreningen anser att det tydligt måste anges vilka myndigheter som ska ansvara för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (behöriga myndigheter) och vilka myndigheter som ska ansvara för andra områden t.ex. beskattning. Då vi inte anser att bärande skäl redovisats för att skattemyndigheter ska anses utgöra behöriga myndigheter enligt penningtvättsdirektivet avstyrker vi förslaget i denna del.

Om syftet är att skattemyndigheter ska ges rätt att hämta information från sådana register över innehavare av betalkonton som ska inrättas enligt förslaget till ändring av penningtvättsdirektivet bör detta framgå av artikel 32 a nämnda direktiv.

Förslag till ändring av artikel 39 punkten 3

Bankföreningen noterar att förslaget innebär en inskränkning i förhållande till direktiv 2015/849/EU genom att möjligheten för institut att utbyta viss information tas bort. Någon förklaring till denna ändring lämnas inte och därmed inte heller vilka begränsningar av effektiviteten detta kan medföra för instituten.

Förslag till ändring av artikel 66

Med hänsyn till den snabbhet som har präglat denna process anser Bankföreningen att det är mycket tveksamt om medlemsstaterna kommer hinna att införliva bestämmelserna i nationell rätt inom angiven tidsram. Detta torde i vart fall gälla för kraven på att inrätta centrala register över verkliga huvudmän och innehavare av betalkonton.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Åsa Arffman